

MAGARÁG

1939. MARC. 11

VIII. No. 70

1 lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798-1938

Felolós kiadó:
Uzv. PÁSZTOR EDEME

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 820-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Összehívták a Szent Szinodust

Minden előkészület megtörtént a keddi nagy temetésre

Bucuresti, márc. 9. Nicodim moldvai metropolita szerdán délelőtt a fővárosba érkezett és mint a pátriárka helyettese, átvette a hivatal vezetését.

A Szent Szinódus tagjai, Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök temetése után azonnal tanácskozássra ülnek és kijelölik azt a vezető egyházi személyt, aki az új pátriárka megválasztásáig vezeti az egyház ügyeit. Dr. Zigare kultuszminiszter és Nae Popescu államtitkár szerdán délelőtt hozzákezdtek az elhunyt pátriárka hagyaték leltározásához.

Bucurestii jelentés szerint megtették az intézkedéseket a Szent Szinódus sürgős egybe hívására, hogy megállapíthassák a temetésre vonatkozó intézkedéseket. Kedden egyébként íveket fektettek fel a pátriárkán, hogy azok, akik részvételüket akarják kifejezni, aláírassák neveiket.

Az elhunyt pátriárka koporsóját az országba szállító vasúti kocsi és a kísérők kocsijait gyorsvonat viszi Milánóig, ott a Simplonhoz csatolják, amely azután a halottas kocsit és a kísérők kocsijait Zsombolyáig viszi. A gyászvonat jugoszláv területen áthaladva, több állomáson megáll s az ortodox papok imát mondanak a nagy halott koporsójánál. — Ugyancsak megáll a vonat Bánát és Muntenia főbb állomásain is, ahol a hatósági személyiségeken kívül megjelennek a klérus tagjai, országőrök, az iskolák növendékei és a hívők. Különösen a lugosi állomáson lesz bensőséges ünnepség, tekintettel arra, hogy az elhunyt pátriárka-miniszterelnök annak idején karánsebesi püspök volt.

A halottas vonat Szombat reggel érkezik a fővárosba.

Az északi pályaudvar egyik disztermében kápolnát rendeznek be s ott ravatalozzák fel vasárnap reggelig az elhunyt pátriárka-miniszterelnök koporsóját. A koporsó mellett

papok fognak virrasztani.

Vasárnap reggel a nemzet halottjának földi maradványait gyászmenetben viszik a pátriárkára. A gyászmenetet magas egyházi személyiségek nyitják meg, majd a papok csoportja következik, köztük az ország valamennyi részéből Bucurestibe érkezett papokkal, a kolostorok és zárdák szerzeteseivel és szerzetesnőivel.

A gyászkozsit Öfelsége II. Károly király képviselői követik, majd a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok fejei és a Román Akadémia küldöttsége.

Ha a végrendelet felnyitása után nem találják erre nézve külön rendelkezést, Miron Cristea dr. utolsó óhaját tartják szem előtt, amely szerint a szé-

kesegyház kriptájában kíván pihenni. Még a helyet is megjelölte annakidején, jobbra attól a kriptától, amelyben Dumitru Basarab hamvai pihennek.

A világ minden részéből a résztvevőkről özőne érkezik Armand Călinescu miniszterelnök címére. Táviratilag fejezte ki részvétét a lengyel, a bulgár, a jugoszláv, a görög miniszterelnök. Boris bolgár király Öfelségének küldött résztvevőkről.

A temetésen a lengyel ortodox egyház küldöttséggel képviselteti magát.

SZOVJET ULTIMÁTUM TOKIÓBAN a halászlé jog ügyében

Moszkva, márc. 9. A szovjetkormány értesítette a Japán kormányt, hogy azok a japán hajók, amelyek engedély nélkül orosz vizekre lépnek, kockáztatják, hogy víz alatti aknába ütköznek, amelyeket a legutolsó két hét alatt a legnagyobb titokban helyeztek el.

A Szovjet jegyzékének hangja és tartalma óriási hatást keltett Tokióban, ahol az összes katonai és tengerészeti vezetők meg voltak győződve arról, hogy 600 ezer japán katona koncentrációja Kína északi részén, a szovjet-határ mentén, a szovjet-kormányt engedékenységre fogja bírni a japán követelésekkel szemben.

A szovjet-kormány határozott állásfoglalásával és a Kinában állomásozó hadsereg fenntartásának nehézségeivel szemben a japán hadvezetőség interveniált a tokiói kormánynál, hogy fogadja el a moszkvai kormány javaslatát a halászlé jog tekintetében.

„Madridban nem lesz többé harc” Negrin Del Vayoban, Svájcban akar letelepedni

(Madrid.) A keddről szerdára virradó éjszaka még súlyos harcok voltak Madridban Cassado ezredes csapatai és a zendülő elemek között. A harc különösen heves volt abban a negyedben, ahol a francia nagykövetség áll. Szerdán reggel a madridi rádió felhívást intézett a kommunista csapatokhoz hogy három órán belül hagyják abba a harcot s adják fel az ellenállást, mert különben a legszigorúbban járnak el velük szemben. Erre a felhívásra a kommunista tisztek megadták magukat s a legénység visszatért a kaszárnyákba.

(Páris.) Negrin volt spanyol miniszterelnök Del Vayoval

együtt Párisban nyilatkozott az újságíróknak. A következőket mondták:

— A harcot többé nem lehet folytatni. Miaja tábornok és Cassado ezredes kijelentették, a köztársasági ezredek előtt, hogy többé nem kell harcolniuk. Így a polgárháborút befejeztnek lehet tekinteni és Franco tábornok győzött.

Az a repülő, aki Negrin gépét vezette, — elmondotta, hogy Negrin és Del Vayo az utolsó pillanatban menekültek el, akkor, amikor a nemzetvédelmi tanács már kiadta a parancsot letartóztatásukra. Azt a repülőgépet, amely közvetlenül utánuk akart elindulni több köztársasági vezetővel,

már fel is tartóztatták és utasaikat elfogták. Tegnap Madrid uccáin Negrin és Del Vayo arcképét elégették.

Egy újabb párisi jelentés szerint olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Negrin Svájcban szándékszik letelepedni. Ezzel kapcsolatban a svájci hatóságok állítják úgy intézkedtek, hogy Negrin csak abban az esetben engedjék be svájci területre, ha a vizumon felül külön személyre szóló beutazási engedélyt is fel tud mutatni. De ebben az esetben is Negrinnek ki kell jelentenie, hogy Svájcban nem folytat politikai tevékenységet.

A jándéka-kocnák tombola jegyei kaphatók lapárú-sítóinknál és a kiadóhivatalban

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Március 15-én kezdődik a sorozás Biharmegyében

Biharmegyében március 15-én kezdődik az 1940. évi korosztály sorozása a következő sorrendben:

Központi járás: — Sorozási hely várad-i városháza, I. em. 33-as szoba.

Március 15: Nyárló, Apáti, Nagyürögd.

Március 16: Szentmárton, Váradszőlős, Fugyivásárhely, Vizesgyán.

Március 17: Körösszeg, Tárján, Bors, Szentjános, Szent-andrás.

Március 18: Nagyszántó, Bihar, Biharpüspöki, Hegyközpályi, Hegyközüjlak.

Szalontai járás:

Március 20: Az 1938. és az 1939. évi korosztály elhalasztottjai, az ideiglenes felmentettek, teológusok, családfenntartók, más Cerculhoz tartozók.

Március 21: Tamásda, Ant, Boiu, Biharillye, Gyorok, Árpád.

Március 23: Tulka, Homorog, Madarász, Cseffa.

Március 24: Gyapju, Román szentmihály, Rojt, Berettyó.

Élesdi járás:

Március 27: Rév, Mágfalva. Március 28: Alsólugos, Élesdi. Március 30: (Brátkán) Brátka.

Március 31: Beznea, Nagybaród, Borz.

Telegdi járás:

Április 3: Brusztur, Sergeš. Április 4: Kisjenő, Szabadat Cécke. Április 5: Mezőtelegd. Április 6: Örvendi jegyzőség.

Margittai járás:

Április 24: Felsőábrány, Alsóábrány, Micske. 25: Albis, Bályok, Monospetri. 26: Bogyszló, Kéz, Papfalva. 27: Kisláz, Cséhtelek, Suig, Toti. 28: Középes, Derna, Berettyószéplak. 29: Margitta.

Szalárdi járás:

Május 2: Burzuc, Hegyközsátár, Félegyháza, Sárbi, Hagymádfalva. 3: Csaholy, Jáköhodos, Szalárd, Sister, Papatási. 4: Párhida, Poklostelek, Szentimre, Vajda.

Székelyhídi járás:

Május 5: Kágya, Kereki, Érolasz. 6: Csokaly, Köbölkut, Diószeg. 8: Székelyhid, Szentjobb. 9: Hegyközszenmiklós, Asszonyvásár.

Vaskói járás:

Május 11: Vaskó, Curpult, Lunca, Rien. 12: Cristiori, Dumbráveni, Petrősz. 13: Belényeslazuri és Vaskó.

Belényes járás:

Május 15: Budureasza, Buntești, Párkány. 16: Köbesd, Cu ratele, Belényesujlak. 17: Drágánfalva, Fenes, Urszád. 19: Pokola, Robogány. 20: Remete és Roșia.

Csékei járás:

Május 22: Hidișel, Lazareu, Pomezau, Venter. 23: Drágcséke, Tasádfő, Szombatság. 24: Lupoia és Magyarcséke.

Tenkei járás:

Május 25: Feketebátor, Belfenyér, Gyanta, Tenkegörsbed, Jánosda. 26: Cheșea, Kocsuba, Tenkehosszuaszo, Nyárszeg, Olcea. 27: Feketetót, Talpos és Tenke.

Béli járás:

Május 29: Agriș, Archis, Ókrös. 30: Béli, Bélkirálymező, Maraus.

Nagyváradon a sorozás a városháza I. em. 33. számú szobájában történik az alábbi sorrendben:

Április 12: A, B, C. 13: D, E, F, G. 14: H, I, J. 15: K, L, M. 17: N, O, P. 18: R, S, Sz. 19: Ș, T. 20: U, V, W, Z. Április 21: feltételesen felmentettek, teológusok, rabbik, családfenntartók. Április 22: 1938 és 1939. évi elhalasztottak, tanítóképzősök, diákok, iparosok más Cerculhoz tartozók.

Azok, akik az előírt napokon nem tudtak jelentkezni, utólag a következő napokon állhatnak sor alá, de csakis a Nagyváradon székelő bizottság előtt (városháza I. em. 33). Május 31: Központi járás. Junius 1: Szalontai járás. Junius 2: Élesdi és telegdi járás. Junius 3: Margittai járás. Junius 5: Szalárdi és székelyhídi járás. Junius 6: Vaskói és csékei járás. Junius 7: Belényesi járás. Junius 8: Tenkei és béli járás. Junius 9, 10 és 11. nagyváradiai.

Ha Lengyelországot támadás érné Szovjetországra bocsátja hadianyagát

Moszkva, márc. 9. A Daily Express az első oldalas feltűnő szedéssel közli, hogy Moszkva tudatta Lengyelországgal, — hogy ha határait támadás érné úgy Szovjetországra minden ellenszolgáltatás nélkül

rendelkezésre bocsátja hadianyagforrásait. Annak a jele ez, — írja az angol lap, hogy a szovjet-lengyel kereskedelmi egyezmény egész széleskörű. Anglia azonban nem nézheti szó nélkül ezt a helyzetet —

fejezi be cikkét a Daily Express és amikor Beck Londonba jön, angol részről kérdést fognak intézni hozzá az egyezmény részletei felől.

Hitler már életében kijelölte utódját

San Francisco, márc. 9. A Reuter jelenti, hogy Wiedemann kapitány német konzuli minőségben ideérkezett és kijelentette a sajtónak, hogy a Führer utódjának kérdése elintézett dolog, az utód szemé-

lyét kijelölték, de természetesen nevét nem közölheti. Hitler kancellár — mondotta Wiedemann — kijelentette nekem hogy érzése szerint kötelességeinek sulya megrövidítették életét.

Egyhávi fogházra ilé- tek egy amerikai biharmegyei gazdát

Kolozsvár, március 9. Biharmegye Talpos községébe a közműltban tért vissza Amerikából Matei Lazar. A két világ közötti szokások különbözősége nem egy alkalommal összeütközésbe hozta az „amerikai” gazdát a helyi hatóságokkal. Valami közlekedési kihágás kapcsán az árpádi csendőrsre több ízben is beidézték Mateit, anélkül, hogy megfelelő határozatot hoztak volna ügyében.

1938. július 12-én Matei Nagyszalontáról jöttében ismét betért a csendőrsre, — hogy függő ügye végére járjon Minthogy utja ez alkalommal sem járt eredménnyel — Torn

Nicolae őrmester szerint —, nemzetségtörő kifejezéseket használt.

A kérdéses találkozón jelenlévő Ferentz Pavel tanúval lomásában úgy nyilatkozott, hogy a kifogásolt kijelentések el sem hangzottak. A vádlott — ebben a formában — szintén nem ismerte el a neki tulajdonított kifejezéseket.

Blebea őrnagy, katonai ügyész, éles vádbeszéde után, Popescu Ilariu ügyvéd-kapitány terjesztette elő a védelem érveit, majd a vád bizonyítékait vitatta.

A katonai törvényszék egyhávi fogházbüntetést rótt ki Matei Lazarra.

MEGHIVÓ

Hölgyeim és Uraim!

Mi, öten meghívjuk Önöket a várad-velencei „ROYAL”-mozgóba, a

„Nászut féláron”

című németül beszélő, zenés vígjátékunk sorozatos előadásaira. Nászutunkat Székely István rendezte, zenéjét Gyöngy Pál szerezte.

Szeretettel várjuk Önöket:

Ágay Irén, Erdélyi Mici, Verebes Ernő, Kabos Gyula és Dénes György.

*

Stan és Bran hasonlóképpen meghívják a m. t. közönséget legjobb filmjük, a

„Végrendelet”

című nagyszerű vígjátékunk előadásaira, amely együttesen kerül színre a fenti „Nászut féláron” című filmmel, anélkül, hogy a helyszíneket felemeljük volna. Senki se mulassza el ezt a nagyszerű 2 órás kacagást. Az előadások 9-én, csütörtökön este 9 órakor, továbbá szombat és vasárnap 3 óráig.

STAN és BRAN

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lei. Kapható lapunk kiadói hivatalában.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piata Mihai Viteazul 4

PÁL JUGOSZLÁV RÉGENSHERCEG a békéről beszélt Amerikához inté- zett rádióüzenetében

Belgrádból jelentik: A new-yorki világkiállítás alkalmából, amelynek megnyitását áprilisra tervezik, tegnap a belgrádi rövidhullámu rádióban Pál régensherceg mondott üdvözlő beszédet.

Boldog vagyok, hogy a new-yorki kiállítás alkalmával alkalmam nyílik arra, hogy csodálatomat fejezzem ki az amerikai Egyesült Államok népének, valamint kitűnő elnökének. Ez a hatalmas kiállítás gyönyörű bizonyítéka a nagy amerikai nép kulturális, szo-

ciális és gazdasági fejlődésének. Eklatáns példája annak az igazságnak, hogy az emberiség boldogulása, jóléte csakis a béke légkörében fejleszthető, állandó tudatos erőfeszítéssel.

Ugyancsak örömmel tölt el az, hogy ezalkalommal üdvözölhetem az összes jugoszlávokat, akik az Egyesült Államok területén élnek.

Pavillonunk a világkiállításán megmutatja majd nekik hazájuknak, a Jugoszláv Királyságnak fejlődését és jólétét és emlékezteti majd őket

régi otthonukra.

Teljes szívből kívánok nekik boldogságot és minden jót.

Ezután Cvetkovics miniszterelnök beszélt:

— A másik szoros kapocs, amely a két államot olyan közel hozza egymáshoz az a grandiózus áldozat, amelyet Amerika népe a világháború alatt hozott a jugoszláv nép felszabadulása érdekében. Ezt mi nekik sohasem fogjuk elfelejteni — hangsúlyozta a miniszterelnök.

a legyőzésére Lancashire különböző eszközöket vesz igénybe és reméli, hogy a birodalom által életbeléptetett védőintézkedések segítségével megállítja ennek a fontos ipar ágának további züllesztését.

Ezenkívül azz angol ipar még egy módszert kitalált a japánok elleni gazdasági harc levezetésére — és ez ugyanakkor Németország ellen is súlyos fegyver — és pedig azt, hogy új találmányokkal és patentekkel árasztja el a felvevő képes piacokat. Ezeknek ismeretése túl messzire vinne, de meg kellett ezt is említeni, hogy nyilvánvalóak legyenek azok az erőfeszítések, amelyet az angol ipar tesz azért, hogy külkereskedelmi hegemoniáját megőrizze.

Anglia egyszerre harcol Németország és Japán ellen kereskedelmi téren

A japán dumping ellen nehezebb a védekezés, mint a német verseny ellen

Azok a módszerek, amelyeket Anglia alkalmazni akar a német konkurrencia legyőzésére, már eléggé ismeretesek. Már több alkalommal, legutóbb pedig a brüsszeli angol kereskedelmi kamara dinéjén Hudson angol külkereskedelmi miniszter kijelentette, hogy Anglia már megtette a szükséges lépéseket, hogy valamennyi külpiacát és az azon elfoglalt pozícióit megvédje és azokat teljes mértékben megtarthassa. (Tudvalevő például, hogy az angol kormány a külkereskedelmi hitelt az eddigi ötven millió font helyett évi hetvenöt millió fontra emelte. Ez az, amit a német közgazdasági lapok „a piacok fontbombázásának” neveztek el, természetesen igen rosszalva azt.)

Amilyen egyszerű dolga van Angliának, hogy ilyen módszerek segítségével megóvja keleteurópai piacait, annál nehezebb lesz megtalálnia azokat a módokat, amelyekkel távolkeleti érdekeinek sértelességét biztosíthatja. Japán értett hozzá, hogy egyrészt Kína katonai helyzetét kihasználva, másrészt a rendelkezésére álló, nevelésesen, vagy sűrűnvalóan olcsó munkaerő felhasználásával, valamint az állam hatékony támogatásával a japán ipar kisajátítson termékei számára olyan piacokat, amelyen eddig Anglia és Amerika ugyszólván monopoliumot élveztek.

A japán ipar elsősorban úgynevezett elsődleges szükségleti cikkekre specializálta magát, mint például a textilipar és ezzel főleg Angliára mért hatalmas csapást, amely nyílen olcsó áraival befurakodott nemcsak Anglia eddig bevezetett piacaira, de magának

az angol birodalomnak tengerentuli elhelyezési lehetőségeit is — a védetteket is — megtámadta.

Hogy jellemezzük azt a hatalmas veszélyt, amit a japán ipar a lancashirei textiliparra jelent — márpedig ez az ipar-

telep a szigetország egyik ipari alappillére — elég hivatkozni arra, hogy az 1938. évben ezek a gyártelepek 348.000 munkást alkalmaztak, szemben az előző esztendői 480000 alkalmazott munkással.

Ennek a japán veszélynek

Milyen az élet Ausztráliában?

Sidneybe kívándorolt nagyszalontai házaspár érdekes levele

A USZTRÁLIÁBA vándorolt ki a múlt év végén — Nagyszalontáról Lakatos György és felesége. A házaspár pénzzé tette minden vagyonát és egy Ausztráliában élő rokonuk által küldött beutazási engedéllyel kivándoroltak a távoli kontinensre. — Most érkezett meg Sidneyből az első levél Nagyszalontára. Lakatosék leírják levelükben, hogy Sidneytől tíz kilométerre mintagazdaságot vettek.

— Tizenhat hold az egész birtok — elhanyagolt állapotban levő föld és pompásan berendezett négy szobás lakásból álló ház van a birtokon. A vételárnak csak egy részét kellett kifizetni, a többi hosszú lejáratú hiteltre kapták. A szerződés a legjovődelemből foglalkozások egyike és itt a szerződést nem eladják, hanem elárverezik. Nem lehet a szerződés súlya több mint száz kilogram, mert a továbbhizálás már — állatkinzás.

— Tévedés lenne azt hinni, hogy az emberek itt a pénzt marékkan szedik fel az utcán. Nehéz az élet itt is, különösen az elején, amíg kell küzdeni a nyelvi nehézséggel és Au-

sztráliának a mi részünkre nagyon idegen szokásaival. De reméljük, leküzdjük ezt is — írják tovább levelükben.

Ezután néhány ausztráliai szokás következik. Kézfogás, kézcsók nem divat. A bridge játék délután 2 órakor kezdődik. A délutáni látogatás ideje 4-től 6-ig tart, vacsora pontban 8-kor, ha kedélyesebb

hangulatú a vacsora, akkor este 11 óráig tart. — Vacsora után teát és szendvicset szolgáltatnak fel, ami a látogatás végét jelenti. Utána tíz percen belül illik eltávozni.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Próbariadókat rendelt elalengyel miszterelnök

Varsó, márc. 9. Skladkovszky lengyel miniszterelnök még Gafencu külügyminiszter varsói tanácskozásai alatt kétnapos szemleuton volt a lengyel-kárpátoros határ mentén és meglátogatta a délkeleti lengyel vajdaságokat. Így ellátogatott Lembergbe, Stanislauba és Tarnopolba is. Utjának célja, hogy felülvizsgálja a lengyel-kárpátoros határ mentén állomásozó lengyel haderő átütő erejét és harci készségét. Lembergben és más

kerületben a miniszterelnök személyesen rendelt el próbariadókat. A miniszterelnök által beutazott területek többnyire ukránok által lakott vidékek.

Makulatura

nyságopir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Pieta Mihai Viteazul 4. sz.

BALAN METROPOLITA AKCIÓJA

a görög katolikus és görög keleti egyházak egybeolvadására

Bucuresti, márc. 9. A Curantul értesítése szerint a gyulafehérvári nagygyűlés után, amikor a két nemzeti egyház együtt ünnepelte meg az új alkotmány kihirdetésének első évfordulóját, Balan erdélyi metropolita értekezletre hívta

össze a központi konzisztórium tagjait és valamennyi lelkészt. Ebből az alkalomból a metropolita felhívta a görög keleti lelkészi kart, hogy lépjenek érintkezésbe az intellektuális és földműves vezetőkkel és igyekezzenek meggyőzni őket a

két nemzeti egyház egységesítésének szükségességéről. Balan metropolita hangsúlyozta, hogy ez csak úgy lehetséges, ha a két évszázaddal ezelőtt elszakadtak visszatérnek az anyaszentegyházba.

Aradmegyében is betörést követelt el a nagyváradi fogház szökött fegyence

Nagyvárad, márc. 9. Tegnap számunkban jelentettük, hogy az aradi rendőrség elfogta Tóth Gyulát, aki Serban Nicolaival együtt megszökött a nagyváradi fogházból. A szökött fegyencek Aradon is betörést kíséreltek meg. Tóthék Menrath Lajos zsigmondházi birtokoshoz akartak betörni. A betörők az ablakon keresztül behatoltak Menrath egyik szo-

bájába, ahol a szekrényeket fészítették fel és elfogyasztották az ott talált szeszitalokat. A nagy zajra Menrath Lajos felébredt és besietett a szobába, de a mindenre elszánt betörők revolvért rántva, visszavonulásra kényszerítették a birtokost. Menrath Lajosnak sikerült kijutnia az uccára, ahol segítségért kiáltott. A

futólépésben érkező rendőrök a betörők nem várták meg és felöltöik hátrahagyásával menekülni kezdtek. Tóth Gyulát hosszú hajszá után Avram Todor közrendőr a várhid aradi oldalán elfogta és bekísérte a rendőrségre. Társáról, akinek sikerült kerekednie, nem tudott felvilágosítást adni.

Gyarmati életre nevelik a német ifjúságot

Gyarmat még nincs, de gyarmatlakó-jelölt már van

A nácik nagyon örülnek Franco generális sikereinek. Eddig attól tartottak, hogy Franciaország esetleg megváltoztatja álláspontját. Németország keleti terjeszkedési terveivel szemben. De, ha a jó szomszéd Spanyolország Franco uralma alá kerül, a náciknak nem lesz okuk aggodalomra.

A terjeszkedés gondolata na gyon is érezhető.

E célból tanfolyamok rendezését tervezik jövődi gyarmati rendőrök, gyarmati települők, vagy azok feleségei részére. És ugyanúgy hozzá tartozik az új hatalmi tervhez a fiatalságnak jövődi települővé és földművesé váló szisztematikusan kiképzése. Ezt az alakulatot a nácik: Wehrbauer-eknek nevezik, ami nem nevezhető a pusztá véletlen művének.

Rég mult időkben, mikor a germán lovagok a balti vidékek meghódítására vonultak, a „harcoló paraszt” fontos alakja volt a történelemnek. Múlt nácik tanulmányozták a régi német terjeszkedésről szóló történelmi feljegyzéseket, Beszámolót tartottak Hitlernek arról, hogy a lovagok miként hódították meg keletet. A „katona-földművesség” alakjának bevezetése részben az efajta tanulmányoknak tulajdonítható.

A jövődi „Wehrbauer”-ek rekrutáit a „Landdienst” és a „Farm Service” fiatal tagjai közül toborozzák. Ezek mind fiatal emberek, akik önkéntes földmunka szolgálatot teljesítenek, ugyanakkor pedig kiképzik őket gyarmati települőknek

és „földműves katonának” az S. S. (Schutztafel) vezetésénél. 1938-ban 18 ezer ifjú és lány dolgozott és tanult a „földmunka-szolgálat”-ban — (Farm Service). Itt 15—17 éves korukig dolgoznak a fiatalok. Két évi szolgálat után,

Megmozdult Nagybánya társadalma hét elbocsátott magyar munkásért

El lehet-e küldeni valakit azért, mert céhbe szervezkedik

Lehet, hogy egyszerű dolognak látszik — jelentéktelennek, egyesek előtt, ami Nagybányán történt, de ma, a népi összefogásról, a Magyar Szövetségről megindult szócsaták áradatában a tettet jelenti.

Bányán a Phönix vegyigár felmondott hét munkásának, — köztük egy 7 gyermekes öreg villanyszerelőnek. Indokolás, hogy nincs munka. A valóság pedig — amit a felmondó mérnök közölt is: — amiért szervezkedtek a vasas Breslába. A tömeges elbocsátás régi fegyvere ennek az üzemnek a munkásság szervezkedésével szemben s mert nem volt egy felfigyelő közvélemény, sőt az is járt a

használata eddig

Ma már azonban más a helyzet. Bánya munkásságának szolidaritása mellett a bányai magyar értelmiségiek — azok, akiket a magyar munkásság eddig is testvéreinek tartott — orvosok, ügyvédek, sorompóba álltak az elbocsátott, többségükben magyar munkások visszavételéért. Széles tiltakozó kampányba kezdtek amelyhez még a magyar egyházak is készülnek csatlakozni s ennek a jelszava: visszavenni az elbocsátottakat és tiszteletben tartani a munkásság törvényes szervezkedési jogát.

Ime, így válik valóra a Vársárhelyi Találkozó eszméje: a munkásság küzdjön szerveze-

azután a testileg és lelkileg alkalmasakat felveszik az SS-be. Később még az SS. fegyveres osztagaiban is szolgálhatnak, s ha sikerült a vezetők megelégedése elnyerniük, akkor számíthatnak rá, hogy valahol földeket kapnak, amelyen letelepedjenek. Hivatalos náci-jelentés szerint főképp olyan területeken, ahol a „Deutschum” (németiség) ilyen különlegesen kiképzett földműveseket igényel.

A „Wehrbauer”-ek toborzására és kiképzésére vonatkozó instrukciókat az SS és a H. I. (Hitler Jugend) vezetői: Heinrich Himmler és Baldur von Schirach közösen dolgozták ki. Ezek az instrukciók azt a benyomást keltik, hogy Németországban most kísérlet folyik. A földhöz, a faluhoz való visszatérést, vagy a faluban megmaradást akarják elérni és egyúttal a nagyvárosok elkerülését. De az ifjúság vezetői között igen sokan abban a meggyőződésben élnek, hogy, azon célból képezik ki őket, hogy majd a „Teuton rend lovagjai”-nak 20. századbéli folytatói legyenek. A Teuton lovagok voltak azok, akik letelepedtek egy-egy meghódításra kiszemelt tartományban, országrészben és befolyásukkal s jelenlétükkel elősegítették a német politika keleti hódításait.

Egy Danzig mellett fekvő ősi kastély, a romantikus Marienburg egyik kedvenc gyűlés-helye a lelkes ifjú náciknak. A megrögzött industrialista szemében fantasztikusnak látszhat a középkori lovag, uri-földműves és pionirkatona ilyen furcsa kombinációja, de a szervezők és a náci propaganda jól tudják, hogy a romantikus tervek és ambíciózus álmok mi mindenre szolgálhatnak. A „Wehrbauer” tehát egy tény, amellyel ma számolni kell.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zefír és nívári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványszal

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

teiben minden törekvés ellen, a magyar értelmiségi álljon a munkásság jogos követelése és szervezkedési szabadsága mellé. Így a szakszervezet román munkáit is az őszinte segítséget látva a magyar középosztály részéről, megértő bajtársaként állnak ki tovább is építeni az Erdélyben annyira elkerülhetetlen — egymás értékeit tisztelő — román-magyar közeledést.

Iósia Béla

ARMAND CALINESCU

Csupa ideg-ember kivételes intelligenciájú férfi, a vasakaratú ember: ime ez az új miniszterelnök: Armand Călinescu.

Tisztánlátó szellemének, munkabírásiának köszönhető, hogy egy év alatt Románia arca új kinézetet nyert.

A miniszterelnök az országnak a legzavarosabb időkben megszerezte a nyugalmat és rendet, amelyre oly nagy szükségünk volt.

Armand Călinescu a gondviselés embere volt, az a férfi aki uralni tudta a helyzetet, amely mindenki számára több, mint aggodalmas volt.

Az ország új miniszterelnöke a legnagyobb és legszükségesebb reformok kezdeményezője, amelyet Románia politikai története valaha is ismert.

Egy év alatt szétzúzott egy régi mentalitást, kiküszöbölt egy rendszert, új és alapvető elrendezést adva az országnak.

Az Őfelsége a király által kinyilatkoztatott nagy jóra való törekvések megvalósítójaként Armand Călinescu a legmagasabb vezetői és felelősségteli helyre került.

Tripoliszban megalakult

a mohamedánok fasiszta szervezete

Tripolisz, márc. 9. Tripoliszban Balbo marsall kezdeményezésére megalakították a tripoliszi mohamedánok fasiszta szervezetét. Az ünnepségen résztvevő mohamedán előkelőségek szerdán délelőtti emlékiratot nyújtották át Balbo marsallnak. Az emlékiratban köszönetüket fejezik ki a fasiszta nagytanács Libiára vonatkozó intézkedéseiről. Cara manli Caram herceg hódolattát nyilvánította az ünnepségek alkalmával az olasz király és császár és Mussolini irányában.

Selejtes kreppapír tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

— Kellemes külföldi utat tenni...
— Igen, de sokkal helyesebb, ha előbb

SORSJEGYET

vásárolsz az Állami Sorsjátékra az

AURORA

elárúsító helyeinél

amelyek eddig is a

milliomosok egész sorát

teremtették.

Menjen még ma az Aurora elárúsító helyeihez és vásároljon sorsjegyet a

MÁRCIUS 15.-iki

húzásra.

19. sorsjáték,

1. osztály

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI

Biharmegyei székhely:

„UNION” Oradea, B-dul Regele Ferdinand 1.

Roosevelt újabb sikere

Az amerikai szenátus elfogadta a légi haderő megerősítésének tervét

Washington, március 9. Az amerikai szenátus elfogadta az Egyesült Államok légi fegyverkezésére vonatkozó terveket. Ez nagy sikere az amerikai kormánynak és Roosevelt elnöknek. A szenátusi szavazás előtt Barkley, a demokraták vezetője nagy beszédben méltatta Rooseveltné külpolitikáját.

Az újrafegyverkezési program keretében Roosevelt elnök aláírta azt a felhatalmazást, amelynek alapján megkezdik négy darab egyenként hat-ezer tonnás cirkáló építését. A hajók építése összesen 48 millió dollárba kerül.

Az egyik demokrata szenátor törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint az Egyesült Államok csak egy népszavazás igenlő eredménye után vehet részt valamely háborúban. — Rooseveltné elnök ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy a javaslat elfogadása sok nehézséget okozhatna az Egyesült Államok védelmének.

Áprilisban lesz az amerikai haderők nagygyakorlása

Az amerikai lapok jelentése szerint az amerikai szárazföldi és tengeri haderő április hónapban kezdi meg gyakorlatait. A gyakorlatok témája egy Európa felől jövő és News England ellen irányuló fegyveres támadás megakadályozása.

A „Giornale d'Italia” szerint a fasiszta államok békében akarnak élni

Róma, márc. 9. A Giornale d'Italia hasábjain foglalkozik

azzal a kijelentéssel, amelyet Stimpson tett s amely kijelentést Hull amerikai külügyi államtitkár is megerősített. — Stimpson ugyanis azt hangoztatta, hogy Amerika minden további nélkül nyújt támogatást

tást Anglia és Franciaország számára. Az olasz lap megjegyzi, hogy a demokrata államok összetartása jogos ugyan, azonban a demokrata államok provokatív magatartást tanúsítanak Németországgal, Olaszországgal és Japánnal szemben. A demokrata államok azáltal vádolják Németországot, Olaszországot és Japánt, hogy háborút készítenek elő, holott ezek az államok békében szeretnének élni és dolgozni.

A nagyváradi Erdős cipőgyárban megkötötték a kollektív szerződést

Nagyvárad, márc. 9. Az Erdős cipőgyár munkásai szerdán Mudura munkaügyi inspektor előtt megkötötték a kollektív szerződést a munka-

adókkal. A munkások 3 százalékos béremelést kaptak, de a béremelés nem terjed ki a férficipőkre és a másodosztályú munkákra.

Kollektív szerződést kötött a Prinz gyár munkásaival

Szatmár, márc. 9. A Prinz-gépgyár munkásai a napokban kollektív-szerződés tervezetét nyújtottak be a gyár igazgató-

ságához. Az igazgatóság a javaslatot elfogadta és ennek értelmében tegnap aláírták az új kollektív-szerződést.

Újból megkezdődtek a tárgyalások a cseh és szlovák kormány tagjai között

(Prága.) A cseh fővárosban megkezdődtek a tanácskozások a cseh és szlovák politikusok között. E tárgyalások 2-3 napig tartanak. Tyso miniszterelnök nem utazott Prágába. Csupán Sydor szlovák államminiszter kapott megbízást, illetve teljes felhatalmazást. Ugyancsak résztvesz a megbeszéléseken Teplánszky pénzügyminiszter. A tárgyalá-

sok során szóba kerülnek a gazdasági kérdések, valamint a szlovák kormány költségvetése.

Újabb hírek szerint Volosin ismét szembefordult a prágai kormánnyal és követeli, hogy ukrán minisztert nevezze ki.

EGY SORSJEGY

GHEORGHE
STĂNOIU

TŐL GAZDAGGA TESZI!

FLOK ORADEA - BUL. FERDINAND 3

FLOK ORADEA - BUL. FERDINAND 3

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 30

KILENCEDIK FEJEZET

Mr. Chapman semmit sem tudott arról a különös kigyórról, amely reggel az „imádkozó fa” ágán lógott, de teljesen tisztában volt azzal, hogy mit jelentett Richards balesete.

Félelmes veszély közeledtét jelezte ez az ördöngösség és Chapman órákon át töprengett rajta. Nem félt, de a dolog készületlenül érte. Ezzel a lehetőséggel már régen nem számolt. Érezte, hogy vasakarat harcol ellene kitarotán, fön és téren át.

Chapman eddig csak este tért vissza Morleys Hallba, de ma mihelyt lehetett hazament. Először nyugodtan át kell gondolnia a dolgokat s aztán kezdheti a védekezést. Hiszen voltak tapasztalatai ezen a téren s ha nem veszté el a fejét és jól vigyáz, elbánhatik az alatomos ellenséggel. De a harc minden erejét igénybe veszi, pedig az a másik ügy, amibe belekezdett szintén sok munkát ad.

És épp most, amikor úgy látszott, hogy ez az ügy sikerülni fog, új gond szakadt a nyakába. Hónapokon át sikerültek a vállalkozásai, de most egyszerre — úgy látszik — vége szakadt a siker-sorozatnak. A Giddens-féle eset és az öreg James Morley halála sok kellemetlen órát szerzett. S már azelőtt is kis hibák, érthetetlen ballépések történtek, amelyek keresztülhúzták egy-egy számitását.

Nyolc óra lehetett és Morley Drift még napfényben tűndökölt, amikor abbahagyta nyugtalan sétáját az óriási dogozószobában és csöngetett.

— Készítessen vacsorát — mondta a belépő inasnak. — Jó kiadósat, mert ma még lunch-re sem volt időm.

Az inas negyedóra múlva fölshozta a vacsorát és amikor távozott, Chapman lement a falépcsőn, amely az egyetlen emeletre vezető feljárt volt és elrekesztelte az ajtót.

Csak néhány falatot evett az ételből, a többit egy tányérba halmozta. Aztán üres üveget keresett, vízzel töltötte meg s egy kis dobozból ragados, halpietkelyszerű lapocskát vett elő és belecsuszította az üvegbe.

(Folytatjuk)

SPORT

Nagykárolyi Victoria-Törekvés mérkőzéssel indul a tavaszi bajnokság

Vasárnap indul meg ország-szerte a Nemzeti Bajnokság B-divíziójának küzdelmei, melynek során Vácra a királyi Victoria jó formában levő együttese szerepel a Törekvés ellen. A Victoria csapata az utóbbi időben nagyon belelendült a játéka és sorra verte ellenfeleit. Két héttel ezelőtt a szatmári Olimpia kitűnő csapatát 6:0 arányban győzte meg, míg most vasárnap a váradi Electrica játszott Károlyban és a váradi gárda is megkapta a maga hat dugóját és még csak a becsület gólt sem tudták megszerezni. — A fenti eredményeket alapul véve

a Victoria legénysége nagy formára futott fel. A védelme szikla szilárd, a csatársora pedig hosszú labdákkal operáló gyors, jól lövő játékosokból áll. Kíváncsian várjuk vasárnapi játékát. Az ősszel 2:0 arányban kikapott a Törekvés, most szeretnék a munkásfiuk kiköszörülni a csorbát.

Vasárnap már játszani fog a piros-feketénél Lukács is, valamint Balk is hazajön a mérkőzésre. A Törekvés vasárnap a legjobb összeállításban veszi fel a harcot az értékes bajnoki pontokért.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképek
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagytítások
Str. Alexandri No. 4.

Férjhez menne egy 45 éves özvegy, megélhetést biztosító egyénhez. „Hűség” jelige a kiadóba. 767

ALLÁS

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újságíró felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Cipészsegédet varrott munkára felveszek. Faur, Reg. Ferd. 25.

Keresek megbízható rendes mindenféle főzőnőt hosszú bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 781

Angol és francia tanárnő, ki a román nyelvet is bírja, jelemezzen az Asigurarea Româneascăba, Piafa Unirii 5. 782

Fiz-fizetéssel és jutalékkal felvesztünk intelligens jömegjelölő ügynököt. Havi jövedelme biztos 4—5 ezer lei. Cim a kiadóban. 647

Elsőosztályú cipész varrott munkást és egy javító munkást felveszek. Bulev. Reg. Ferdinand 10. udvarban. 780

Vízmezőn kisebb vidéki malomba keresetlik. Cim: Principele Mihai 1. Juhász. 783

Fiatal leányt 16—20 évest, könnyű házi munkára felveszek. Vágó Erzsébet, P. Unirii 4. Sas-passage, III. em. 779

Tanulóleányt keresek mielőbbi belépésre. Balázs fűszerüzlet, Alexandri 34. 772

Stoppolást, mosást, vasalást, szépen vállalok. Borosné, Fabricilor 22. 771

Ügyes, románul tudó kifutó fiú felvétetik. Etna bőrüzlet, Reg. Ferdinand 7. 769

ÉTEL-ELADÁS

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, sir. Franceză 12,

Két teljesen jó állapotban levő férfiöltöny eladó. Cim a kiadóban. 770

KÜLÖNFÉLE

Idős férfi vagy nő gondozását vállalom. Nyugodt otthon biztosítva. Cim a kiadóban. 790

NYOMATOTT PASZTOR LÉCEGNEL ORADEA

ÁLLAMI SORSJÁTEK

— Új színházi szabályrendeletet adott ki a város. Nagyvárad városa új szabályrendeletet adott ki, a színház belső ad minisztrációjáról. A szabályrendelet főbb intézkedései a következők: Jegy nélkül a nézőtérre senki be nem léphet. Csak annyi jegy adható ki, a hány ülőhely van, a karzati állólőhelyre maximum 180. A ruhatár kötelező és ezt a belépőjegyekre is rá kell nyomtatni. A ruhatár és büffé jövedelme a városé. A színház átengedése céljából a kérvényeket 8 nappal előbb be kell nyújtani a városhoz a hatósági és kultusz miniszteri engedéllyel együtt, egyidejűleg benyújtandó a fűtési és világítási költségek befizetéséről szóló nyugta. (Ez az összeg október 15 és április 15 között 1600 lei, két előadás esetén 2500, 3 előadás esetén 3000 lei, április 15 és október 15 között 500 lei.) A város minden belépőjegy után külön 1 lejes taxát szed a földszinti és erkélyjegyek és 5 lejes a páholyjegyek után, a színház karbantartásának céljaira. Operett és revü előadásoknál ez az összeg 2—8 lei. Kimondja még a szabályrendelet, hogy a helybeli moziban nem tarthatók színi előadások, miután nincs vasfüggönyük. A szabályrendelet ellen vétő tisztviselők fegyelmi büntetésben, a szinagazgatók 15 ezer lei pénzbírságban, a magánosok 500—1500 lei pénzbüntetésben részesülnek.

Rádió műsor

SZOMBAT

BUCUREȘTI. 7 Hanglemezek. Torna, háztartási tanácsok. 12 Országóra. 13 Időjelzés, sporthírek, vizállás. 13.30 Déli hangverseny. 14.10 Hírek 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 17 A Románia őrsége szervezet órája. 18.15 A munka és vidámság szervezet órája. — 19.15 Időszaki anyagok. 19.32 Hangverseny. 20.05 Felolvasás 20.20 Vendéglői zene. 21 Üzenet. p.15 Táncczene. 22 Hírek. 22.15 Énekszámok. 22.40 Kabarélemez. Tarka műsor. — BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Beszékart zenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Hanglemezek. — 15.35 Hírek. 17.15 Tarka gyermekdelután. 17.45 Pontos időjelzés. 18.12 Közvetítés az újpesti kikötőből. 18.40 Hangverseny zenekar. 19.50 Elbeszélések. 20.20 Magyar nóták. 21.10 Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Táncclemez. 24 Rádió szalonzenekara.